



6  
نشریه اسلامی

باسمہ تعالیٰ

الاسلام

الرابطة الثقافية الإسلامية العالمية  
International Islamic Cultural Association  
انجمن فرهنگی جهانی اسلامی

تاریخ: 2014/10/15 شماره: 6

پاسخگوی پرسش های دانشجویان مسلمان

[www.khetabat.com](http://www.khetabat.com)

## ( علامات قیامت )

سوال : درباره قیامت و نشانه های آن ، چیزهای مافوق عقل خوانده و شنیده ام ، نمیدانم حقیقت و واقعیت چگونه خواهد بود ؟

علامات و نشانه های قیامت دو نوع اند ( الف ) علامات صغری ( ب ) علامات کبری .

( الف ) ذیلاً برخی از علامات صغری و کوچک قیامت که دال بر قرب قیامت اند نگاشته می شوند :

- 1 - بعثت رسول خدا حضرت محمد صلی الله علیه وآله وسلم .
  - 2 - مزین ساختن مساجد - قلت نماز گزاران .
  - 3 - کثرت غدر و خیانت در امانت .
  - 4 - خیانت در داد و ستد . ( غدر و خیانت در وزن و پیمانه )
  - 5 - دستیابی شبانان و فقراء و محتاجان به قصرهای شامخ و مباهات ایشان به آنچه مالک اند .
  - 6 - نافرمانی و تمرد و بدرفتاری فرزندان با والدین بطوریکه گویا مادران به مثابه کنیزان و خدمتگاران شان باشند .
  - 7 - کثرت زنا و لواطت و ربا و قمار و رشوت به نام ها و شیوه های گوناگون و فریبنده .
  - 8 - کثرت قتل و کشتار و تجاوزات کفار خاصاً یهود و حامیان شان و مشرکان .
  - 9 - سپردن مناصب و وظائف مهم به نا اهلان و بی کفایتان .
- ( ب ) علامات کبری و بزرگ قیامت چنان اند که پس از ظهور یکی از آنها ایمان آوردن و توبه نادم سودی نخواهد داشت .

زمانیکه بنا بر حکم خالق متعال نظام و قوانین موجوده عالم پایان رسد ، خوارقی بزرگ مخالف نظام طبیعت مانند طلوع خورشید از مغرب به وقوع می آید که در واقع اشارت به اختتام این جهان فانی می باشد :

[يَوْمَ يَأْتِي بَعْضُ آيَاتِ رَبِّكَ لَا يَنْفَعُ نَفْسًا إِيْمَانُهَا لَمْ تَكُنْ آمَنَتْ مِنْ قَبْلُ أَوْ كَسَبَتْ فِي إِيْمَانِهَا خَيْرًا ] ( روزی

پاره ای از نشانه های پرودگارت فرا می رسد ) و آنان را به ایمان اجباری وادار می نماید ( اما ایمان آوردن

افرادی که قبل از آن ایمان نیاورده‌اند ، یا این که با وجود داشتن ایمان ( کارهای پسندیده نکرده‌اند و ) خیری نیندوخته‌اند ، سودی به حالشان نخواهد داشت). الأنعام - 158

رسول الله صلی الله علیه وسلم مانند سایر پیامبران الهی از علامات و نشانه های قیامت خبر داده است : حذیفه بن اسید رضی الله عنه می فرماید : [ اَطَّلَعَ النَّبِيُّ عَلَيْنَا وَنَحْنُ نَتَذَكَّرُ السَّاعَةَ ، فَقَالَ : مَا تَذَكَّرُونَ ؟ قَالُوا : نَذَكُرُ السَّاعَةَ ، فَقَالَ : إِنَّهَا لَنْ تَقُومَ حَتَّى تَرَوْا قَبْلِهَا عَشْرَ آيَاتٍ : الدَّخَانَ وَالدَّجَالَ وَالذَّابَةَ وَطُلُوعَ الشَّمْسِ مِنْ مَغْرِبِهَا وَنُزُولَ عِيسَى بْنِ مَرْيَمَ وَيَأْجُوجَ وَمَأْجُوجَ وَثَلَاثَةَ خُسُوفٍ ، خَسْفٌ بِالْمَشْرِقِ وَخَسْفٌ بِالْمَغْرِبِ وَخَسْفٌ بِجَزِيرَةِ الْعَرَبِ وَأَخْرُ ذَلِكَ نَارٌ تَخْرُجُ مِنَ الْيَمَنِ تَطْرُدُ النَّاسَ إِلَى مُحَشِرِهِمْ ]

( حذیفه بن اسید رضی الله عنه یک تن از اصحاب پیغمبر صلی الله علیه وسلم روایت می کند که مایان با هم پیرامون قیامت صحبت داشتیم ، ناگهان حضرت پیامبر صلی الله علیه و آله وسلم وارد شده و پرسید : چه بحث و گفتگو دارید ؟ گفتند یادی از قیامت میداریم ، آنحضرت علیه الصلاة والسلام فرمود : هرگز قیامت برپا نمی گردد تا نشانه های ده گانه دیده نشود :  
دخان ( دود تیره و هلاک کننده ) و دجال و دابة الارض ( جنبنده که سخن می گوید ) و بر آمدن آفتاب از مغرب و فرود آمدن عیسی علیه السلام و ظهور یاجوج و ماجوج و سه نوع خسوف ( فرو رفتن ) در زمین ، یک خسف در مشرق و یک خسف در مغرب و یک خسف در جزیره العرب و آخرین همه آتشی است که از جانب یمن شعله ور گردیده تا اینکه مردم را به حشرگاه شان ( میدان حشر ) میراند .  
رواه مسلم

شرح مختصری از علامات فوق الذکر قیامت :

- 1 - دخان : یا دود تیره ئی که دامنگیر مردم شده و تأثیر آن بر اهل ایمان سطحی و زود گذر و آسان بوده ولی بر کافران و منکران سبب عذاب می باشد تا اینکه در ایشان دمیده و از سوراخهای بدنشان دوباره توأم با عذاب می برآید .
- 2 - آمدن دجال : یکی از علامات قیامت بوده که نامبرده دعوی خدایی کرده و مردم را به پرستش خود فرا می خواند ، یکی از چشمهایش کور و در پیشانیاش کلمه کفر بوضاحت مشاهده می گردد ، چون به آسمان امر می کند فوراً باران باریده و زمین به اشاره اش حاصلاتش را می رویاند ، بالاخره یک تن از جوانان را با سلاح دست داشته اش دو قسمت نموده ، سپس دوباره زنده اش می سازد ، همچنان بهشت و دوزخ خیالی در تصرف وی بوده و پیروانش از حیات آرام و مرفه برخوردار بوده ، در حالیکه مخالفینش با مشکلات مواجه می باشند دجال را خداوند تبارک و تعالی استعداد و قابلیت

عجیبی از نوع استدراج داده است که البته امتحان و آزمایش می باشد تا فرقی میان اهل ایمان و کافر نهاده شود .

باید خاطر نشان ساخت که این خصوصیات شگفت آور دجال یکنوع درسی برای ایمانداران است تا با دیدن همچو شعبده بازی ها و چیزهای عجیب از طرف مخالفین شریعت ایمان شان را از دست ندهند باید دانست که پیروان دجال اکثراً یهود اصفهان بوده و هکذا زنان فتنه گر و فساد پیشه و برخی از عرب های مشرک می باشند .

خروج دجال از موضعی بین عراق و شام بوده و چهل روز دوام می کند یک روزش مانند سال طولانی بوده و روز دیگرش همچو ماه و دیگرش مانند هفته و سایر ایامش مانند ایام عادی بوده تا اینکه پس از نزول عیسی علیه السلام دجال به قتل می رسد . همه پیغمبران از آمدن دجال خبر داده اند .

3 - دابة الارض : خروج دابة الارض یکی از علامات قیامت است و عبارت از جانور است مدهش که بطور شگفت آور با مردم سخن گفته و از سرنوشت مردمان بی ایمان و منکران خبر میدهد.

الله متعال می فرماید : [ وَإِذَا وَقَعَ الْقَوْلُ عَلَيْهِمْ أَخْرَجْنَا لَهُمْ دَابَّةً مِّنَ الْأَرْضِ تُكَلِّمُهُمْ أَنَّ النَّاسَ كَانُوا بِآيَاتِنَا لَا يُوقِنُونَ ] ( هنگامی که فرمان وقوع قیامت فرا می رسد (و مردمان در آستانه رستاخیز قرار می گیرند، از جمله نشانه های آن ، یکی این است که ) ما جانوری را از زمین برای مردمان بیرون می آوریم که با ایشان سخن می گوید ( و برخی از سخنانش این است که کافران که ) به آیات خدا ایمان نمی آوردند ( اینک با چشم خود ببینند که قیامت دارد شروع می شود و عذاب الهی گریبانگیرشان می گردد و دیگر پشیمانی سودی ندارد). نمل - 82

4 - طلوع آفتاب از مغرب : این هم یکی از علامات بزرگیست که به برپا شدن قیامت دلالت نموده و این واقعه هولناک در ذاتش اعلان خطر در رابطه به قیامت بوده همچنان اعلان جهش و انقلاب در کائنات است و جهانیان همه با وقوع آن به وحشت آمده بی ثبات میگردند و به توبه و زاری و ندامت رجوع نموده ایمان می آورند ، اما در آن وقت پشیمانی و ایمان آوری شان پذیرفته نمی شود [ قُلْ يَوْمَ الْقَتْحِ لَا يَنْفَعُ الَّذِينَ كَفَرُوا إِيمَانُهُمْ وَلَا هُمْ يُنظَرُونَ ] ( ای پیغمبر! بگو روز فتح ( قیامت ) ایمان آوردن کفار پذیرفته نشده و برای آنها نفعی نرساننده و نیز مهلت داده نمی شوند). السجده - 29

5 - نزول عیسی علیه السلام : نزول عیسی علیه السلام نیز یکی از نشانه های بزرگ است که به آمدن قیامت دلالت می نماید ، قرآنکریم و احادیث نبوی صلی الله علیه و آله وسلم از نزول عیسی پسر مریم علیه السلام خبر داده اند ، طوریکه به امر پروردگار جل جلاله بر مناره بیضاء و سفید رنگ در محل شرقی دمشق فرود آمده و امامت را از امام مهدی تسلیم شده و همه ای ایشان از شریعت حضرت



محمد صلی الله علیه و آله وسلم متابعت می کنند .

عیسی علیه السلام دجال را قرب دروازه ای موسوم به ( لُد ) که در فلسطین موقعیت دارد به قتل رسانیده و صلیب دروغین کفار و اهل کتاب را از بین برده و بالایشان جزیه می قبولاند ، بدینگونه حضرت عیسی علیه السلام پس از نزولش چهل سال زیست نموده حاکمیت الهی و شریعت محمدی را بر روی زمین برقرار می سازد .

6 - ظهور یاجوج و ماجوج : ظهور این گروه نشانه ای دیگری از قیامت بوده که سد ذوالقرنین ( بند ذوالقرنین ) را شکافته و بیرون می آیند ، اینها گروهی از بشر و از نسل ( یافت ) پسر نوح علیه السلام اند ، و از تباه کاران و فساد کاران روی زمین شمرده می شوند ، موجودیت یاجوج و ماجوج در قرآن کریم و احادیث نبوی بوضاحت ذکر گردیده است و به استناد نصوص اسلامی همین اکنون وجود دارند ، از اینکه با وجود اکتشافات چشم دید در جهان ، از این گروه اطلاعی بدست نیامده ، دلیل بر عدم موجودیت آنها شده نمی تواند ، چه خداوند با حکمت نازوالش این گروه مفسد را تا مدتی از انظار بشر دور و مخفی نگهداشته است ، چنانچه اصحاب کهف چند صد سال در مغاره کوهی بخواب رفته بودند ، بعداً به اراده و مشیت پروردگار ایشان همراه با قصه شان برای مردم ظاهر گردیدند .

داستان یاجوج و ماجوج که از مفسدین اند با اعمار و ساختن بند ذوالقرنین در قرآن و همچنان در احادیث وجود دارد :

[ قَالُوا يَا ذَا الْقُرْنَيْنِ إِنَّ يَأْجُوجَ وَمَأْجُوجَ مُفْسِدُونَ فِي الْأَرْضِ فَهَلْ نَجْعَلُ لَكَ خَرْجًا عَلَىٰ أَنْ تَجْعَلَ بَيْنَنَا وَبَيْنَهُمْ سَدًّا ] ( ( مردمان آنجا ، هنگامی که قدرت و امکانات ذوالقرنین را دیدند ، بدو ) گفتند : ای

ذوالقرنین ! یاجوج و ماجوج در این سرزمین تباهاکارند ( و بر ما تاخت می آورند ) آیا برای تو هزینه ای معین داریم که میان ما و ایشان سدّ بزرگ و محکمی بسازی ؟ ) ( الکهف - 94

[ قَالَ مَا مَكَّنِّي فِيهِ رَبِّي خَيْرٌ فَأَعِينُونِي بِقُوَّةٍ أَجْعَلْ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُمْ رَدْمًا ] ( ( ذوالقرنین ) گفت : آنچه پروردگارم از ثروت و قدرت در اختیار من نهاده است بهتر است ( از آنچه پیشنهاد می کنید . ما برای اندوختن اموال نیامده ایم ) پس مرا با نیرو یاری کنید ، تا میان شما و ایشان سدّ بزرگ و محکمی بسازم . ) ( الکهف - 95

[ أَتُونِي زُبَرَ الْحَدِيدِ حَتَّىٰ إِذَا سَاوَىٰ بَيْنَ الصَّدْقَيْنِ قَالَ انْفُخُوا حَتَّىٰ إِذَا جَعَلَهُ نَارًا قَالَ آتُونِي أُفْرِغْ عَلَيْهِ قِطْرًا ] ( ( سپس شروع به کار کرد و گفت : ) قطعات بزرگ آهن را برای من بیاورید . ( آن گاه دستور چیدن آنها را بر روی یکدیگر صادر کرد ) تا کاملاً میان دو طرف دو کوه را برابر کرد ( و شکاف بین آنها را از آهن پُر نمود . فرمان داد که بالای آن آتش بیفروزند ، و ) گفت : بدان بدمید ؛ تا وقتی که قطعات آهن را سرخ و گداخته کرد ( و قطعات به هم جوش خورد . سپس ) گفت : مس ذوب شده برای من بیاورید

تا ( آن را ) بر این ( سدّ ) بریزم . ( الکهف - 96

[ فَمَا اسْطَاعُوا أَنْ يَظْهَرُوهُ وَمَا اسْتَطَاعُوا لَهُ نَقْبًا ] ( ( سدّ به قدری بلند و ستبر شد که حمله‌وران

یاجوج و مأجوج ) اصلاً نتوانستند از آن بالا روند ، و به هیچ وجه نتوانستند نقبی در آن ایجاد کنند . )  
الکف - 97

همچنان : [ حَتَّى إِذَا فُيِّتَتْ يَأْجُوجُ وَمَأْجُوجُ وَهُمْ مِّنْ كُلِّ حَدَبٍ يَنْسِلُونَ ] ( این نابودسازی بزهکاران و  
عدم بازگشت ایشان به دنیا ) تا زمانی ادامه خواهد داشت که یاجوج و مأجوج رها می‌گردند ، و  
ایشان شتابان از هر بلندی و ارتفاعی می‌گذرند ( و موجب پریشانی و هرج و مرج در زمین می‌شوند ،  
و این یکی از نشانه‌های فرا رسیدن قیامت است ) . الأنبياء - 96

7 - 8 - 9 - خسوف و فرو رفتن : سه نوع خسف می باشند که عبارت اند از : فرو رفتن زمین در  
شرق و فرو رفتن زمین در غرب و فرو رفتن زمین در جزیره عرب که همین خسوف سه گانه از علامات  
قیامت به شمار می روند .

10 - پدید آمدن یکنوع آتش هولناک : همچنان یکی از علامات کبری و بزرگ قیامت به وجود آمدن  
آتشی است که از جانب یمن شعله ور شده همه را بطرف محشر ، جایکه محل جمع آوری مخلوقات  
جهت محاسبه است ، میراند .

برخی از نشانه های دیگر قیامت : علامات ده گانه قیامت که در حدیث شریف فوق الذکر بیان شد به  
معنی حصر و محدود ساختن نشانه های قیامت نیست ، زیرا افزون بر علامات ده گانه ذکر شده  
نشانه های دیگر نیز به شهادت و گواهی قرآن عظیم الشان و احادیث نبوی صلی الله علیه و آله وسلم  
ظاهر گردیده که از واقع شدن قیامت خبر میدهد ، مانند : ظهور مهدی ، حشر و جمع کردن مردم و  
سوق دادن شان به سرزمین شام ، نفخ و دمیدن صور ، و غیره .

ظهور مهدی : ظاهر شدن مهدی علیه السلام نیز از علامات کبری و بزرگ قیامت بوده که در حدیث  
شریف آمدنش ثابت است ، طوریکه هم نام پیغمبر صلی الله علیه و آله وسلم و از اولاده حضرت  
فاطمه ( رضی الله عنهما ) می باشد و عدل را در جهان گسترش می بخشد . اما اینکه برخی از  
موضوعات را بدون سند به حضرت مهدی نسبت میدهند که در قرآن و حدیث ثابت نیست ، از اعتبار  
ساقط است .

حشر و جمع آوری مردم و سوق دادنشان به سرزمین شام ، نیز از علامات برپا شدن قیامت بوده که  
حضرت پیامبر علیه الصلاة والسلام از آن خبر داده است .

نفخ صور : عبارت از دمیدن صور به فرمان الله جل جلاله بوده که توسط ملک مقرب یعنی اسرافیل به

عمل می آید و سه نوع نفخ صور یکی پس از دیگر واقع شدنی است :

1 - نفخ اولی ( نفخة الفزع ) : که با دمیدن آن نظام کائنات برهم درهم شده ، ترس و لرز همه را فرا می گیرد و به استثناء ایمانداران که عبارت از : انبیاء ، صدیقین ، شهداء و اولیاء الله و نیکوکاران اند ، باقی همه منهدم گردیده و جهان کاملاً دگرگون شدنی است .

الله متعال می فرماید: [وَيَوْمَ يُنْفَخُ فِي الصُّورِ فَفَزِعَ مَنْ فِي السَّمَاوَاتِ وَمَنْ فِي الْأَرْضِ إِلَّا مَنْ شَاءَ اللَّهُ] ( و ( یادآور شو ) روزی که در صور دمیده شود ، و تمام کسانی که در آسمانها و زمینند وحشت زده و هراسناک شوند ، مگر کسانی که خدا بخواهد. ) النمل - 87

2 - نفخ دومی ( نفخة الصعق ) : که با دمیدن صور ، همه آفرینش بیهوش شده و نابود می گردند .  
الله جل جلاله در این حالت نداء فرموده می گوید : [ ... لمن الملك اليوم لله الواحد القهار ] ( امروز که را است پادشاهی ؟ خاص مر خداپرا که یگانه و غالب است . ) سورة المؤمن ( غافر ) - 16

3 - نفخ سومی ( نفخة البعث ) : که با دمیدن آن مخلوقات همه زنده شده و جهت محاسبه و محاکمه اعمال به میدان حشر احضار می گردند .

در مورد نفخ دومی و سومی ، چنین بیان وارد است : [ وَنُفِخَ فِي الصُّورِ فَصَعِقَ مَنْ فِي السَّمَاوَاتِ وَمَنْ فِي الْأَرْضِ إِلَّا مَنْ شَاءَ اللَّهُ ثُمَّ نُفِخَ فِيهِ أُخْرَى فَإِذَا هُمْ قِيَامٌ يَنْظُرُونَ ] ( در صور دمیده خواهد شد و تمام کسانی که در آسمانها و زمین هستند می میرند مگر کسانی که خدا بخواهد ) آنان را تا زمان دیگری زنده بدارد ) . سپس بار دیگر در آن دمیده می شود ، به ناگاه همگی ( جان می گیرند و ) بپا می خیزند و می نگرند ( تا در حق ایشان چه شود و حساب و کتابشان کی انجام پذیرد و سرنوشتشان به کجا بینجامد ) . زمر - 68

قیامت قیامت محصول طبیعی محاسبه عمل و عکس العمل های انسان ها بوده ، به ارزشهای تاریخی معنی می بخشد ، قیامت برپا می شود تا فریادها و ناله ها و گریه های گریه آور ملت های مظلوم در گلوی تاریخ خفه نشده ، همه نسل های همه عصرها شاهد پیروزی حق بر باطل بطور کامل شوند . قیامت یک جهش و پرواز تکاملی است بسوی حقیقت بی آرایش با صفا ، یک انقلاب شورانگیز هیجان آفرین است برای قایم نمودن عدل تمام و انصاف آشکار .

و ای بنی آدم ! زمانیکه در مرحله ای پس از قیامت نشیمن کنی ، پی خواهی برد که قبلاً در مرداب تجاهل و تغافل پوسیده بودی .

پاسخ از:

و آخر دعوانا أن الحمد لله رب العالمین

[www.khetabat.com](http://www.khetabat.com)

دکتر: نهضت‌پار خطیبی